

Ενημερώσου... γιατί

η **ΗΠΑΤΙΤΙΔΑ Β** μπορεί να μη σου δώσει
μια **ΒΕΥΚΑΙΡΙΑ**

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΜΕΛΕΤΗΣ ΗΠΑΤΟΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Πρόεδρος: Ε. Ακριβιάδης

Αντιπρόεδρος: Θ. Βασιλειάδης

Γεν. Γραμματέας: Σ. Μανωλακόπουλος

Ταμίας: Γ. Μπαλταγιάννης

Μέλος: Ι. Ελευσινώτης

Γραμματεία: Λ. Δημοκρατίας 67 • 154 51 Ν. Ψυχικό, Αθήνα
T. / F 210 6748561

E-mail: eemh@otenet.gr • www.eemh.gr

Επιμέλεια Κειμένου: Γ. Κητής, Μ. Ραμποπούλου – Γιγί

Αθήνα, **Μάιος 2008**

Ηπατίτιδα Β & Επιδημιολογία

Η ηπατίτιδα ουσιαστικά, είναι μια φλεγμονή του ήπατος (συκωτιού), που προκαλείται από διάφορες αιτίες και μπορεί να προσβάλλει όλους τους ανθρώπους.

Οι πιο γνωστές αιτίες είναι οι ιοί ηπατίτιδας Α, Β, C και D, η αυξημένη και μεγάλη διάρκεια κατανάλωση αλκοόλ, η συσσώρευση λίπους και διάφορα φάρμακα. Οι ηπατίτιδες που οφείλονται στους ιούς Α, Β, C και D λέγονται ιογενείς.

Η λοίμωξη με τον ιό της ηπατίτιδας Β αποτελεί ένα σημαντικό πρόβλημα δημόσιας υγείας σε όλες τις χώρες του κόσμου και σε όλα τα κοινωνικά στρώματα.

Παγκοσμίως, εκτιμάται ότι 350-400 εκατομμύρια άνθρωποι πάσχουν από χρόνια ηπατίτιδα Β και ότι κάθε χρόνο εμφανίζονται 50 εκατομμύρια νέες λοιμώξεις.

Στην Ελλάδα, περίπου 2-3% του πληθυσμού πάσχει από χρόνια λοίμωξη με τον ιό της ηπατίτιδας Β, αλλά υπάρχουν και περιοχές με που το ποσοστό φτάνει και το 25%.

Υψηλά ποσοστά της νόσου παρατηρούνται μεταξύ των μεταναστών από την Αλβανία και τα κράτη της πρώην Σοβιετικής Ένωσης.

Ο ιός της ηπατίτιδας Β μεταδίδεται μέσω της επαφής με το αίμα και άλλα σωματικά υγρά (σπέρμα, κολπικά υγρά και λιγότερο με το σάλιο) των πασχόντων από οξεία και χρόνια ηπατίτιδα Β.

Ζει έξω από το σώμα για 10 ημέρες. Πιθανό κίνδυνο μετάδοσης της νόσου μπορεί να εγκυμονεί και το ξεραμένο σε διάφορες επιφάνειες ή αντικείμενα αίμα.

Οι βασικοί τρόποι μετάδοσής του είναι οι εξής:

► Η περιγεννητική ή κάθετη μετάδοση, που λαμβάνει χώρα κατά τον τοκετό (95%) και την ενδομήτρια ζωή (5%).

► Η μόλυνση μέσω σεξουαλικής επαφής, που γίνεται μέσω του σπέρματος, των κολπικών υγρών και του αίματος της εμμηνού ρήσης. Αυξημένο κίνδυνο έχουν τα άτομα με πολλούς σεξουαλικούς συντρόφους, με πολλά χρόνια σεξουαλικής δραστηριότητας, οι ομοφυλόφιλοι, οι σύντροφοι ατόμων που πάσχουν από ηπατίτιδα Β και εκείνοι που πάσχουν από άλλα σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα.

Τρόποι μετάδοσης

Η οριζόντια μετάδοση παρατηρείται μεταξύ παιδιών, εφήβων και ενηλίκων. Η λοίμωξη μεταδίδεται με λίγο αίμα από πληγές του δέρματος ατόμων που πάσχουν από ηπατίτιδα Β.

Παρατηρείται συχνότερα σε παιδιά ιδρυμάτων, οικογένειες προσφύγων και σε οικογενειακό περιβάλλον ατόμων με χρόνια ηπατίτιδα Β.

Η παρεντερική μετάδοση γίνεται μέσω τραυματισμού με μολυσμένα υλικά (βελόνες, τρύπημα των αυτιών, τατουάζ και με μολυσμένα ιατρικά και οδοντιατρικά εργαλεία). Κινδυνεύουν περισσότερο τα άτομα στα επαγγέλματα υγείας, οι χρήστες ενδοφλεβίων ουσιών (κοινή χρήση συριγγών ή άλλων εργαλείων προετοιμασίας πριν την χρήση), οι πολυμεταγχιζόμενοι, οι μεταμοσχευμένοι και οι ασθενείς σε αιμοκάθαρση.

Ο ιός της ηπατίτιδας Β **δεν μεταδίδεται** με τον ιδρώτα, τα δάκρυα, το μητρικό γάλα, τα ούρα, τα κόπρανα, το φιλί, τα ποτήρια ή άλλα μαγειρικά σκεύη, τα μουσικά όργανα, το νερό, την τροφή, τα έντομα, το σφίξιμο των χεριών, τον βήχα, το φτέρνισμα και τις τουαλέτες.

Όταν ένα άτομο μολυνθεί από τον ιό της ηπατίτιδας Β περνά αρχικά μία οξεία φάση, συνήθως μικρής διάρκειας με ή χωρίς συμπτώματα, η οποία, ανάλογα με την ανοσολογική απάντηση του οργανισμού, μπορεί να μεταπέσει σε χρόνια λοίμωξη (χρόνια ηπατίτιδα Β) ή το άτομο να αποβάλλει τον ιό και να ιαθεί.

Οξεία λοίμωξη. Η διάρκειά της είναι μικρότερη από έξι μήνες και διαχωρίζεται σε τέσσερα στάδια:

Το στάδιο επώασης είναι το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ της εισόδου του ιού στον οργανισμό και της εμφάνισης των συμπτωμάτων.

Περίπου οι μισοί ασθενείς δεν εμφανίζουν κανένα σύμπτωμα και άλλοι εμφανίζουν τόσο ήπια συμπτώματα που περνούν απαρατήρητα.

Διάρκει 45-120 ημέρες και στο διάστημα αυτό το άτομο μπορεί να μεταδώσει την λοίμωξη.

Εξέλιξη της νόσου

Πρόδρομο ή προϊκτερικό στάδιο. Διάρκει 3-10 ημέρες και το άτομο που μολύνθηκε εμφανίζει πυρετό, αδυναμία, απώλεια όρεξης, τάση για έμετο, πόνο στις αρθρώσεις και στην κοιλιά και αίσθημα κόπωσης. **Ικτερικό στάδιο.** Στο στάδιο αυτό εμφανίζεται ίκτερος, δηλαδή κιτρινισμα του δέρματος και του λευκού των ματιών. Περίπου οι μισοί ασθενείς που έχουν μολυνθεί από τον ιό εμφανίζουν ίκτερο ελαφράς ή βαρείας μορφής. Επίσης, μαζί με τον ίκτερο, τα ούρα αποκτούν σκούρο χρώμα σαν «κονιάκ» και τα κόπρανα λευκά. Παρ' όλα αυτά, οι μισοί ασθενείς δεν εμφανίζουν κανένα σύμπτωμα.

Στάδιο ανάρρωσης. Στο στάδιο ανάρρωσης τα περισσότερα συμπτώματα υποχωρούν αλλά η αδιαθεσία και η κόπωση μπορεί να παραμείνουν για μεγάλο χρονικό διάστημα.

Χρόνια λοίμωξη. Όταν ο ιός παραμένει περισσότερο από έξι μήνες και δεν «καθαριστεί» από τον οργανισμό στο τέλος της οξείας φάσης, η λοίμωξη λέγεται χρόνια. Οι ασθενείς με χρόνια λοίμωξη λέγονται και χρόνιαι «φορείς».

Ποσοστό 60-70% των ασθενών αυτών δεν έχουν εμφανή συμπτώματα και οι εργαστηριακές εξετάσεις του ήπατος είναι φυσιολογικές.

Παρόλα αυτά, κινδυνεύουν να πάθουν ηπατική βλάβη και να αναπτύξουν ηπατοκυτταρικό καρκίνο σε μεγαλύτερο ποσοστό από τα υγιή άτομα.

Παρακολούθηση, ίαση, θεραπεία

Όλοι οι παραπάνω άνθρωποι λοιπόν, θα πρέπει να παρακολουθούνται ανά τακτικά διαστήματα. Επίσης είναι σημαντικό να γνωρίζουν ότι μπορεί να μεταδώσουν τη νόσο και πρέπει να λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα προφύλαξης.

Από τους «φορείς» ένα ποσοστό 30-40% θα αναπτύξει χρόνια ηπατίτιδα Β.

Σήμερα, υπάρχουν θεραπείες για την χρόνια ηπατίτιδα Β οι οποίες όμως δεν εγγυώνται την κάθαρση του ιού και την ίαση. Αν δεν χορηγηθεί θεραπεία, η χρόνια ηπατίτιδα Β μπορεί να προκαλέσει ίνωση του ήπατος (δημιουργία ουλών) και να εξελιχθεί σε κίρρωση που με τη σειρά της μπορεί να οδηγήσει σε ηπατοκυτταρικό καρκίνο.

Το 25-40% των ασθενών με χρόνια ηπατίτιδα Β πεθαίνει από επιπλοκές της κίρρωσης ή από ηπατοκυτταρικό καρκίνο.

Διάγνωση

Η διάγνωση της χρόνιας ηπατίτιδας Β γίνεται με ειδική αιματολογική εξέταση που ανιχνεύει τον ιό, τη λεγόμενη "αντιγόνο επιφανείας S" (HBsAg).

Ακόμη εξετάζονται το αντίσωμα S, το αντιγόνο και το αντίσωμα e και το αντίσωμα core καθώς και το HBV DNA, που αντιπροσωπεύει την παρουσία και την ποσότητα του ιού στον οργανισμό.

Εξετάζεται επίσης και η λειτουργία του ήπατος με τον έλεγχο των τρανσαμινασών (ALT, AST), της χολερυθρίνης και του χρόνου προθρομβίνης. Όταν το αντιγόνο S παραμένει περισσότερο από 6 μήνες και συνυπάρχουν παθολογικές εξετάσεις του ήπατος, τότε λέγεται ότι ο ασθενής έχει χρόνια ηπατίτιδα Β.

Η βιοψία ήπατος είναι ο μόνος τρόπος ανίχνευσης και καθορισμού της σοβαρότητας της ηπατικής βλάβης.

Η εξέταση περιλαμβάνει την λήψη ενός λεπτού κομματιού του ήπατος με βελόνα μετά από τοπική αναισθησία στο σημείο του τρυπήματος του δέρματος.

Πρόληψη

Η πρόληψη της λοίμωξης από τον ιό της ηπατίτιδας Β βασίζεται στον εμβολιασμό.

Ο εμβολιασμός γίνεται σε 3 δόσεις: στην αρχική δόση, τη δεύτερη, που γίνεται ένα μήνα μετά και την τρίτη που χορηγείται σε έξι μήνες μετά το πρώτο εμβόλιο. Τα εμβόλια αυτά είναι απόλυτα ασφαλή. Στη χώρα μας, ο εμβολιασμός είναι υποχρεωτικός στα βρέφη και στους εφήβους.

Επίσης, συστήνεται έλεγχος και εμβολιασμός όλων των ατόμων που ανήκουν σε ομάδες υψηλού κινδύνου όπως: οι πολυμεταγχιζόμενοι, τα άτομα με πολλούς ερωτικούς συντρόφους, τα μέλη της οικογένειας θετικών φορέων της ηπατίτιδας Β, οι χρήστες ενδοφλέβιων ναρκωτικών, οι αιμοκαθαριζόμενοι ασθενείς, οι επαγγελματίες υγείας, καθώς και τρόφιμοι διαφόρων ιδρυμάτων.

Τα νεογνά μητέρων με χρόνια ηπατίτιδα Β θα πρέπει να λαμβάνουν ειδική υπεράνοσο γ-σφαιρίνη εντός 24-48 ωρών και μία δόση εμβολίου αμέσως μετά τον τοκετό. Το ίδιο εμβόλιο θα πρέπει να χορηγείται και σε άτομα που δεν έχουν εμβολιασθεί και έρχονται σε επαφή με τον ιό. Η υπεράνοσος γ-σφαιρίνη προσφέρει ανοσία για 3 μήνες σε ποσοστό 70-75%.

Φαρμακευτική Θεραπεία

Στην **οξεία λοίμωξη** δεν δίνεται κάποια ειδική θεραπεία.

Όλοι οι ασθενείς με χρόνια ηπατίτιδα Β πρέπει να αξιολογούνται από εξειδικευμένους ιατρούς, γιατί θα πρέπει να υποβάλλονται σε θεραπεία. Κύριος στόχος είναι η εξάλειψη του ιού και όταν αυτό δεν είναι δυνατό, η καταστολή του, δηλαδή η ελάττωση ή καταστροφή της υπάρχουσας ποσότητας και η παρεμπόδιση της αναπαραγωγής του.

Σήμερα υπάρχουν εγκεκριμένα, αποτελεσματικά φάρμακα με τα οποία επιτυγχάνεται η καταστολή και εμποδίζεται η εξέλιξη του ιού της χρόνιας ηπατίτιδας Β σε κίρρωση και ηπατοκυτταρικό καρκίνο. Τα διαθέσιμα φάρμακα ανήκουν σε δύο ομάδες: ενέσιες ιντερφερόνης και αντιικά χάπια, τα ονομαζόμενα νουκλεο(τ)ιδικά ανάλογα.

Χρήσιμες Πληροφορίες

**Ελληνική Εταιρεία
Μελέτης του Ήπατος**

T: 2106748561
www.eemh.gr

**Κέντρο Ελέγχου &
Πρόληψης Νοσημάτων**

Γραφείο Ηπατιτίδων
T: 210 8899248 & 210 8899237
www.keel.org.gr

Με την ευγενική χορηγία της

GILEAD

Advancing Therapeutics.
Improving Lives.